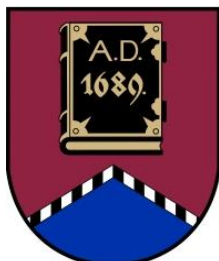

APSTIPRINĀTA
ar Alūksnes novada domes
23.12.2021. lēmumu Nr.367

**ALŪKSNES NOVADA ATTĪSTĪBAS
PROGRAMMA
2022.-2027. GADAM**

2.sējums

Stratēģiskā daļa

2.0. redakcija

Alūksne, 2021. gads

SATURS

SATURS.....	2
IEVADS	3
1. NOVADA ATTĪSTĪBAS VĪZIJA	4
2. STRATĒGISKIE UZSTĀDĪJUMI	6
3. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SASAISTE AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM.....	9
4. SADARBĪBA AR KAIMIŅU PAŠVALDĪBĀM	13
5. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	15
6. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA	17
PAR STRATĒGISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMU.....	21

IEVADS

Alūksnes novada attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2022.- 2027. gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenošanas un finanšu resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

Stratēģiskā daļa ir attīstības programmas nodaļa, kurā ir definētas Alūksnes novada vidēja termiņa prioritātes un izvirzīti uzdevumi to īstenošanai.

Attīstības programmas stratēģiskā daļa ir izstrādāta ņemot vērā tādas plānošanas dokumentus kā Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030, Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam, Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, Vidzemes plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam, Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2021.-2027. gadam (2. redakcija), Alūksnes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.-2030. gadam, Alūksnes novada teritorijas plānojums 2015.-2027. gadam, Alūksnes novada pašvaldības Attīstības programma 2011.-2017. gadam un nozaru politikas plānošanas dokumentus. Izstrādājot attīstības programmu, tika ņemti vērā to pašvaldību izstrādātie plānošanas dokumenti, ar kuriem robežojas Alūksnes novads.

1. NOVADA ATTĪSTĪBAS VĪZIJA

Attīstības vīzija ir novada nākotnes redzējums. Saskaņā ar Alūksnes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2012.-2030. gadam, tas ir videi draudzīgs, ar kultūras mantojumu bagāts, tūrismam stratēģiski nozīmīgs, investoru novērtēts Krievijas un Igaunijas pierobežas novads ar daudzpusīgi attīstītu mazo un vidējo uzņēmējdarbību un nodrošinātu kvalitatīvu dzīves telpu iedzīvotājiem.

Alūksnes novada vīzija balstās uz četriem, savstarpēji saistītiem stratēģiskiem virzieniem:

1. EKONOMIKA – Ieguldījumi uzņēmējdarbības veicināšanai;
2. CILVĒKS – Konkurētspējīgas izglītības un pievilcīgas dzīves, darba un atpūtas vides veidošana;
3. VIDE – Inovatīvs, racionāls energoresursu lietojums un energoefektivitātes paaugstināšana, vides kvalitāte un ilgtspējīga dabas resursu izmantošana;
4. PĀRVALDĪBA - Teritorijas attīstīšana sadarbībā ar kaimiņu novadiem un ārzemju partneriem.

Alūksnes novada stratēģiskais mērķis ir teritoriālā attīstība, kurā sociālie, ekonomiskie un ar vidi saistītie jautājumi ir līdzsvarā viens ar otru, kas veicina novada attīstību. Katram novada iedzīvotājam ir pieejami un sasniedzami pakalpojumi. Katram Alūksnes novada noteiktajam stratēģiskajam virzienam ir sava ilgtermiņa attīstības prioritāte:

1. EKONOMIKA- konkurētspējīga un droša uzņēmējdarbība (IAP.1.);
2. CILVĒKS - izglītoti, radoši, veseli un materiāli nodrošināti iedzīvotāji (IAP.2.);
3. VIDE - droša, dabiska un pieejama vide dzīvošanai, darbam un atpūtai (IAP.3.);
4. PĀRVALDĪBA - efektīva publiskā pārvalde (IAP.4.).

Šīs četras Alūksnes novada attīstību veicinošas ilgtermiņa attīstības prioritātes ir uzstādītas Alūksnes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2012.-2030. gadam. Ilgtermiņa prioritātes attiecināmas uz visiem stratēģiskajiem virzieniem, ņemot vērā to savstarpējo mijiedarbību attīstības procesā.

Līdzās tematiskajām prioritātēm izvirzītas arī horizontālās prioritātes, kas ir dažādu darbību kopums, kuru mērķis ir nodrošināt vispusīgu un kvalitatīvu dzīves līmeņa paaugstināšanu.

Līdzsvarota, ilgtspējīga teritorijas attīstība	Uzņēmējdarbības attīstība un investīciju piesaistīšana, pakalpojumu un infrastruktūras pieejamības un sasniedzamības sekmēšana visā novada teritorijā.
Dabas un kultūras mantojuma saglabāšana	Rūpes un pasākumi dabas un kultūras mantojuma saglabāšanai.
Pieejamība	Kvalitatīvas dzīves telpas, darba, izglītības un publisko pakalpojumu pieejamība ikvienam, veselības veicināšanas pakalpojumu pieejamība un uzlabota infrastruktūra visā novadā.
Sabiedrības vienlīdzība	Fiziskās vides (ēkas, publiskās ārtelpas u.c.), sociālās telpas (iekļaujoši risinājumi izglītībā, kultūrā un sportā. u.c. jomās) pieejamība ikvienam, vienlīdzība un nediskriminācija.

Novada telpiskās struktūras attīstību būtiski ietekmē mežu masīvi, kas lielākoties ir Latvijas valsts mežu apsaimniekošanā, valsts nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, un pierobežas esamība, kas kalpo par potenciālu novada ekonomiskajai, tūrisma un pārrobežu sadarbības attīstībai.

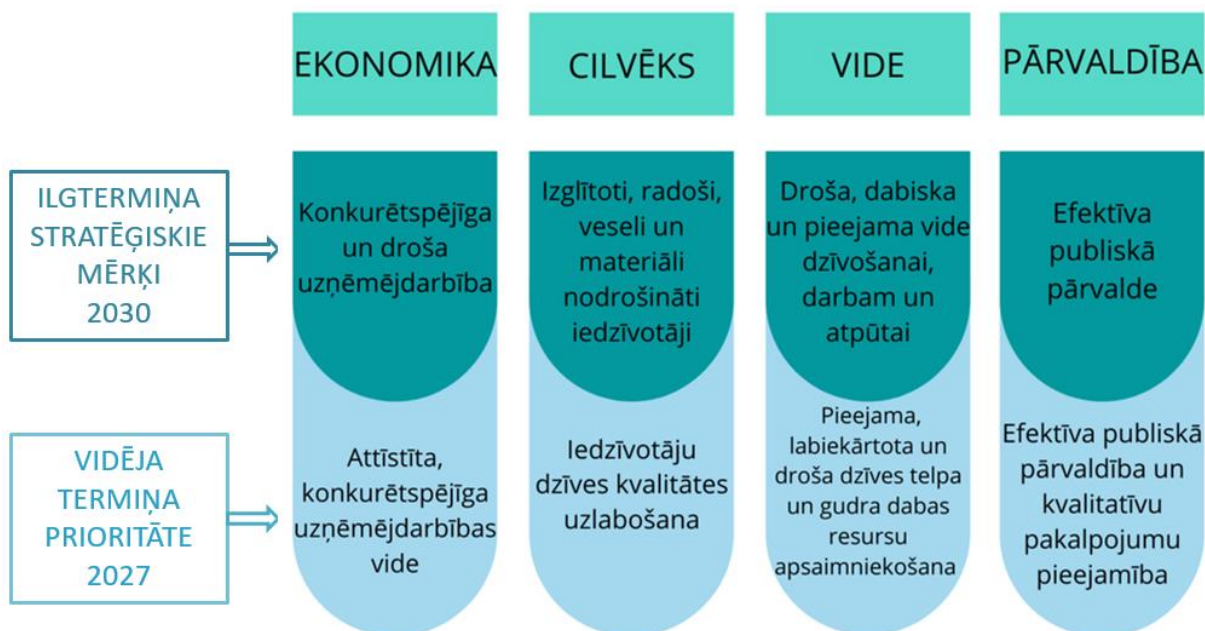
Alūksnes novada ekonomiskā specializācija ir lauksaimniecība, mežsaimniecība un mežsaimniecība, koka izstrādājumu ražošana, tūrisms, transporta un kravu pārvadājumi, atjaunojamās enerģijas ražošana.

2. STRATĒGISKIE UZSTĀDĪJUMI

Alūksnes novadam līdz 2027. gadam attīstības priekšplānā izvirzītas četras vidējā termiņa attīstības prioritātes, kuras noteiktas, ņemot vērā novada šā brīža attīstības virzienu, iedzīvotāju aptaujas rezultātus, tematisko darba grupu priekšlikumus. Ņemti vērā attīstības plānošanas pēctecības un saskaņotības principi ar citiem plānošanas dokumentiem. Noteiktās prioritātes ir savstarpēji saistītas, tās ir pamats turpmākajiem rīcības virzieniem, no kuriem izriet uzdevumi to realizēšanai. Līdz 2027. gadam ir noteikti 19 rīcības virzieni un, to realizēšanai, izvirzīti 60 uzdevumi, kas parādīti attīstības programmas stratēģiskajā matricā (skatīt 1. pielikumu). Visi rīcības virzieni un uzdevumi (skatīt stratēģisko matricu) ir vienlīdz svarīgi sabalansētai un ilgtspējīgai novada attīstībai. Šie izvirzītie uzdevumi ir pamats Rīcības plānam un Investīciju plānam.

EKONOMIKA	VTP.1. Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbības vide
	RV.1.1. Pilnveidot uzņēmējdarbības vidi novadā RV.1.2. Rosināt ilgtspējīgu tautsaimniecības modeļu un digitālo risinājumu ieviešanu RV.1.3. Pilnvērtīgi izmantot tūrisma potenciālu
CILVĒKS	VTP.2. Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana
	RV.2.1. Nodrošināt vienlīdzīgas iespējas brīvā laika pavadīšanai ikvienam iedzīvotājam
	RV.2.2. Nodrošināt kvalitatīvu, daudzveidīgu veselības aprūpes un sociālās palīdzības pieejamību
	RV.2.3. Sekmēt sporta un veselīga dzīvesveida attīstību
	RV.2.4. Nodrošināt mūsdienīgu, kvalitatīvu, izglītības piedāvājumu
	RV.2.5. Veidot ilgtspējīgu un efektīvu izglītības sistēmas un resursu pārvaldīšanu
	RV.2.6. Sniegt atbalstu ikviena izaugsmei RV.2.7. Attīstīt kvalitatīvu un daudzveidīgu kultūras pakalpojumu
VIDE	VTP.3. Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
	RV.3.1. Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām
	RV.3.2. Uzlabot sasniedzamību un mobilitātes iespējas
	RV.3.3. Nodrošināt sakārtotas un pieejamas publiskās infrastruktūras un vides veidošanos un uzturēšanu novadā
	RV.3.4. Nodrošināt jaunu mājokļu pieejamību
	RV.3.5. Nodrošināt atbalsta pieejamību ģimenēm RV.3.6. Attīstīt kultūrvides pieejamību novadā
PĀRVALDĪBA	VTP.4. Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība
	RV.4.1. Paaugstināt pašvaldības pārvaldības efektivitāti
	RV.4.2. Nodrošināt iedzīvotājus ar kvalitatīviem un pieejamiem pakalpojumiem RV.4.3. Uzlabot sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un stiprināt piederības sajūtu

Alūksnes novada ilgtermiņa attīstības virzieni noteikti Alūksnes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2012.-2030. gadam, izvirzot stratēģiskos mērķus un ilgtermiņa prioritātes, kā arī telpiskās attīstības perspektīvu. Izvirzītie stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes un attīstības programmā noteiktās vidējā termiņa prioritātes ir savā starpā sasaistītas, kopā skatāmas, uz Alūksnes novada attīstību tēmētas vadlīnijas.

Tabula 2.1. Vidējā termiņa prioritāšu sasaiste ar stratēģiskajiem mērķiem

Vidējā termiņa prioritāšu sasaiste ar ilgtermiņa prioritātēm

	Vidējā termiņa prioritātes (noteiktas attīstības programmā)	Ilgtermiņa prioritātes (noteiktas Alūksnes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2012.-2030. gadam)
VTP.1.	Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbības vide	Ieguldījumi uzņēmējdarbības veicināšanai
VTP.2.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana	Ieguldījumi uzņēmējdarbības veicināšanai Konkurētspējīgas izglītības un pievilcīgas dzīves, darba un atpūtas vides veidošana
VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana	Inovatīvs, racionāls energoresursu lietojums un energoefektivitātes paaugstināšana Konkurētspējīgas izglītības un pievilcīgas dzīves, darba un atpūtas vides veidošana
VTP.4.	Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība	Konkurētspējīgas izglītības un pievilcīgas dzīves, darba un atpūtas vides veidošana Efektīva publiskā pārvalde

Tabula 2.2. Vidējā termiņa prioritāšu sasaiste ar ilgtermiņa prioritātēm

Vidējā termiņa prioritāšu sasaiste ar izaicinājumiem un globālajām attīstības tendencēm

Alūksnes novada attīstības programmas 2022.-2027. gadam izstrādes ietvaros ņemtas vērā globālās attīstības tendences, dažāda līmeņa izaicinājumi un attīstības perspektīvas. Savstarpēji saistīto izaicinājumu un attīstības tendenču mijiedarbība veido novada izaugsmes iespējas un nosaka turpmākās prioritātes.

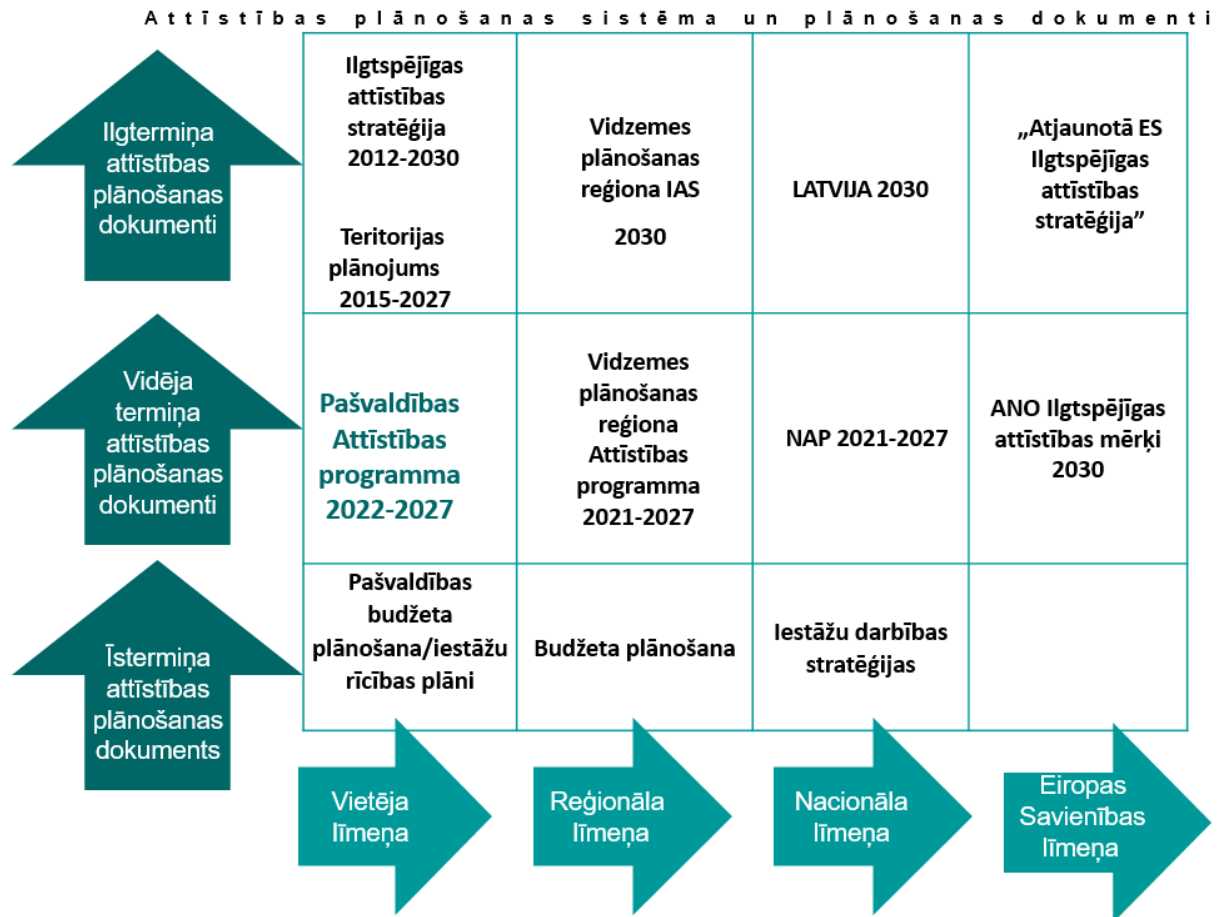
Tuvākajos gados novadam jāsakaras ar tādām izaicinājumiem kā iedzīvotāju skaita samazināšanās, lauku teritoriju apdzīvojamā samazināšanās, iedzīvotāju novecošanās. Ņemot vērā urbanizācijas tendenci Eiropā, arī novadā palielinās iedzīvotāju koncentrēšanās novada centrā. Palielinās grūtības uzturēt vienmērīgu pakalpojumu nodrošinājuma tīklu. Kā iespēja ir tehnoloģiju straujāka attīstība, kuru izmantošana jāveicina vecāka gadagājuma iedzīvotājiem. Aizvien lielāku nozīmi ieņem iedzīvotāju kopienu un interešu grupu veidošanās, veicinot sabiedrības viedoklī balstītu lēmumu pieņemšanu.

Ekonomisko attīstību ietekmē nevienlīdzīga reģionālā attīstība, lielais attālums, līdz nacionālas nozīmes attīstības centriem. Palielinās pieprasījums pēc augsti kvalificēta darbaspēka un darbiniekiem ar daudzveidīgām zināšanām un ātrām pielāgošanās spējām. Ekonomikas sektoram jāpielāgojas mainīgajam pieprasījumam gan iedzīvotāju vajadzību un prioritāšu mainīguma dēļ, gan iedzīvotāju novecošanās dēļ. Ekonomiskā izaugsme tiešā mērā atkarīga no uzņēmumu spējas pielāgoties jaunām globālajām tendencēm kā klimata pārmaiņas, dabai draudzīgāka ražošana un jaunu tehnoloģiju piesaiste.

Vides aizsardzība ieņem aizvien būtiskāku lomu drošas un kvalitatīvas dzīves telpas nodrošināšanā iedzīvotājiem. Klimata pārmaiņu ietekmē uzņēmumi un iedzīvotāji arvien biežās sastopas ar jauniem šķēršļiem, piemēram, resursu pieejamība, nelabvēlīgu laikapstākļu ietekme, kvalitatīvas pārtikas pieejamība.

3. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SASAISTE AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Šajā nodaļā apskatīti augstāka līmeņa plānošanas dokumenti, to svarīgākie nosacījumi un ieteikumi, kas jāņem vērā izstrādājot Alūksnes novada attīstības programmu 2022.-2027. gadam. Alūksnes novada vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi atbilst nacionāla un reģionāla līmeņa stratēģiskajiem uzstādījumiem.

Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam (turpmāk – NAP2027) ir galvenais valsts vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas izstrādāts, īstenojot Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam (turpmāk – LIAS2030) un ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķus.

Izstrādājot attīstības programmas vidēja termiņa prioritātes un rīcības virzienus, ņemti vērā un veidoti saskaņā ar LIAS 2030 nedefinētajām mērķteritorijām. Novads atbilst šādām mērķteritorijām: lauku attīstības telpa, reģionālās nozīmes attīstības centrs, dabas aizsardzība, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju koncentrācijas telpas un Austrumu pierobeža. Noteiktās mērķteritorijas kalpo par pamatu definētajiem attīstības virzieniem, rīcību un pasākumu kopumam attīstības veicināšanai un plānoto ieguldījumu īstenošanas vietām un nozarēm.

NAP 2027 stratēģiskie mērķi:

1. Vienlīdzīgas iespējas,
2. Produktivitāte un ienākumi,
3. Sociālā uzticēšanās,

4. Reģionālā attīstība.

Alūksnes novada vidēja termiņa prioritāšu saskaņotību ar NAP2027 var aplūkot zemāk ievietotajā tabulā.

NAP2027 izvirzītās prioritātes	Saistītās Alūksnes novada attīstības programmā izvirzītās vidējā termiņa prioritātes	
Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki	VTP.2.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana
	VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei	VTP.1.	Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbība vide
	VTP.2.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana
	VTP.4.	Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība
Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība	VTP.1.	Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbība vide
Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība	VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
	VTP.4.	Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība
Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei	VTP.2.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana
	VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
Vienota, droša un atvērta sabiedrība	VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
	VTP.4.	Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība

Tabula 3.1. Alūksnes novada attīstības programmas vidējā termiņa prioritāšu sasaiste ar NAP2027 prioritātēm

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2021.-2027. gadam ir reģionāla līmeņa vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments. Šis dokuments nosaka reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes, sasniedzamos rīcības mērķus, kas jāņem vērā arī Vidzemes plānošanas reģionā esošajām pašvaldībām, izstrādājot savas attīstības programmas. Vidzemes plānošanas reģiona stratēģiskais mērķis ir sekmēt līdzsvarotu reģiona sociālo, ekonomisko un teritoriālo attīstību, īstenojot uz elastīgumu vērstu integrētu starpsektoru attīstības politiku, kas nodrošina reģiona ekonomisko un teritoriālo priekšrocību izmantošanu iedzīvotāju labklājības un drošumspējas palielināšanai. Stratēģiskie virzieni (Mērķi 2030):

1. CILVĒKS – uzlabot Vidzemes reģiona iedzīvotāju rīcībspējas un dzīves kvalitāti;
2. EKONOMIKA – palielināt Vidzemes reģiona ekonomisko vērtību, uzlabojot uzņēmējdarbības vidi un paaugstinot ekonomisko ilgtspēju;

3. TERITORIJA – uzlabot Vidzemes reģiona sasniedzamību, pieejamību un pievilcību.

Alūksnes novada vidēja termiņa prioritāšu saskaņotību ar Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021.-2027. gadam (2. redakciju), var aplūkot zemāk ievietotajā tabulā.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021.-2027. gadam (2.redakcija) noteiktās vidējā termiņa prioritātes		Saistītās Alūksnes novada attīstības programmā izvirzītās vidējā termiņa prioritātes	
T1.	Dabas kapitāls	VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
T2.	Dabas un kultūras mantojums	VTP.1.	Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbība vide
		VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
C1.	Pieejama izglītība	VTP.2.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana
C2.	Droša, iekļaujoša un vesela sabiedrība	VTP.2.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana
		VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
C3.	Kvalitatīvi un pieejami sociālie pakalpojumi	VTP.2.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana
		VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
T3.	Mobilitāte un sasniedzamība	VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
T4.	Identitāte un spēcīgas kopienas	VTP.1.	Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbība vide
		VTP.4.	Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība
T5.	Ilgspējīga dzīves vide un mājokļi	VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
E1.	Inovācijas, zinātne un attīstība	VTP.1.	Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbība vide
E2.	Industrijas pārveide	VTP.1.	Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbība vide
E3.	Aprites un bioekonomika	VTP.1.	Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbība vide
E4.	Efektīva un tīra enerģija	VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana
P1.	Sadarbība un pilsoniskā līdzdalība	VTP.4.	Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība
P2.	Klimatneitralitāte un pielāgošanās	VTP.3.	Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana

P3	Digitalizācija	VTP.4.	Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība
----	----------------	--------	--

Tabula 3.2. Attīstības programmas vidēja termiņa prioritāšu sasaiste ar Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021.-2027. gadam (2.redakcija)

4. SADARBĪBA AR KAIMIŅU PAŠVALDĪBĀM

Izstrādājot Alūksnes novada attīstības programmu 2022.-2027. gadam ir ņemtas vērā blakus novadu attīstības programmas. Izstrādes laikā no blakus novadiem ir saņemtas vēstules, aktualizējot novadu kopīgās attīstības intereses.

Pamatojoties uz reģionālo reformu, Smiltenes un Balvu novadiem attīstības plānošanas dokumenti ir izstrādes stadijā, tādēļ Alūksnes novada attīstības programmas izstrādes procesā ir ņemti vērā uz doto brīdi spēkā esošo blakus novadu attīstības dokumenti. Saskaņā ar Gulbenes novada attīstības programmu 2018.-2024. gadam, jāturpina sadarbība kopīgi apsaimniekojamajās teritorijās, kā ezeri un upes, kopēju ceļu un šaursliežu dzelzceļa apsaimniekošanā.

Funkcionālās saites ar blakus novadiem esošajās/plānotajās sadarbībās:

1. kvalitatīvas infrastruktūras attīstīšana pierobežā – Balvu novads;
2. reģionālo, starpreģionālo, vietējo autoceļu savienojamības un mobilitātes uzlabošana - Balvu novads, Gulbenes novads, Smiltenes novads;
3. uzņēmējdarbības vides uzlabošana – Balvu novads, Gulbenes novads, Smiltenes novads;
4. kvalitatīvas izglītības pieejamība – Gulbenes novads, Smiltenes novads;
5. tūrisma attīstība, dabas teritoriju apsaimniekošana - Balvu novads, Gulbenes novads, Smiltenes novads.

Izstrādājot Attīstības programmu, vērtēta arī iespējamā sadarbība ar kaimiņu novadu pašvaldībām:

1. Balvu novads (23.07.2021. iesniegums Nr. ANP/1-36/21/2382):
 - 1.1. dabas aizsardzības teritoriju, t.sk. purvu, virszemes ūdeņu, dabas daudzveidības saglabāšana, dabas resursu saudzīga izmantošana un apsaimniekošana;
 - 1.2. teritoriju, kas saistītas ar dabas vērtību un ainavu daudzveidības saglabāšanu un izkopšanu, attīstība, iekļaujot tās vienotā ekotūrisma piedāvājumā;
 - 1.3. robežkontroles punkta “Vientuļi” pilnvērtīgas darbības aktualizēšana, atjaunojot un nodrošinot pilnu muitas pakalpojumu (t.sk. arī veterinārās muitas) sniegšanu un veicinot kvalitatīvus ceļu infrastruktūras savstarpējos savienojumus virzienā uz pierobežu;
 - 1.4. reģionālo, starpreģionālo, vietējo autoceļu savienojamības un mobilitātes uzlabošana:
 - 1.4.1. Balvu novada pašvaldība ieinteresēta veicināt ceļu projektu “Austrumu stīga” un “Ziemeļu stīga” intensīvu attīstības turpināšanu,
 - 1.4.2. tūrisma infrastruktūras (stāvvietas, skatu vietas, norādes utt.) koordinēta izveide autoceļu tuvumā,
 - 1.4.3. novadu iedzīvotāju mobilitātes paaugstināšana izveidojot veloceļu tīklu, garantējot gājēju un velosipēdistu drošību un nodrošinot alternatīvas pārvietošanās iespējas;
 - 1.5. atbalsts uzņēmējdarbības vides uzlabošanā:
 - 1.5.1. ekonomiskās sadarbības attīstība, iesaistot Balvu pašvaldības iestādi “Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs”,

- 1.5.2. sadarbības projektu īstenošana uzņēmējdarbības veicināšanai, t.sk. sadarbība tūrisma teritoriju ilgtspējības nodrošināšanā, daudzveidīgu tūrisma pakalpojumu ar augstu pievienoto attīstība;
- 1.6. sadarbība kultūras mantojuma saglabāšanā:
 - 1.6.1. kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, īstenojot sadarbības projektus un piesaistot ārējos finanšu resursus,
 - 1.6.2. sadarbība novadiem nozīmīgu un augstvērtīgu kultūras pasākumu veidošanā;
 - 1.7. sadarbība sporta un izglītības, t.sk. mūžizglītības, jomu piedāvājumu attīstībā.
- 2. Gulbenes novads (19.08.2021. iesniegums Nr. ANP/1-36/21/2693):
jau esošo sadarbību tūrisma attīstības jomā, izglītības, pakalpojumu un transporta pieejamības jomās turpināšana un jaunu sadarbības iespēju veidošana.
- 3. Smiltenes novads (23.08.2021. iesniegums Nr. ANP/1-36/21/2722):
 - 3.1. izglītības jautājumu risināšana;
 - 3.2. veselības aprūpes joma;
 - 3.3. sociālo pakalpojumu joma;
 - 3.4. transporta infrastruktūras attīstība;
 - 3.5. sabiedriskā transporta maršrutu organizēšana;
 - 3.6. sports, kultūras attīstība un brīvā laika pavadīšana;
 - 3.7. vides aizsardzība un atkritumu apsaimniekošana;
 - 3.8. citas jomas, kurās nākotnē var rasties iespēja sadarboties.
- 4. Kvalitatīvas infrastruktūras attīstīšana pierobežā – Balvu novads.
- 5. Reģionālo, starpreģionālo, vietējo autoceļu savienojamības un mobilitātes uzlabošana - Balvu novads, Gulbenes novads, Smiltenes novads.
- 6. Uzņēmējdarbības vides uzlabošana – Balvu novads, Gulbenes novads, Smiltenes novads;
- 7. Kvalitatīvas izglītības pieejamība – Gulbenes novads, Smiltenes novads.

5. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Lai apzinātu un apkopotu Alūksnes novada iedzīvotāju viedokli un ieteikumus Alūksnes novada attīstības programmas 2022.-2027. gadam izstrādei, tika veikti dažādi sabiedrības iesaistes pasākumi:

1. Paziņojums par Attīstības programmas 2021.-2027. gadam izstrādes uzsākšanu. Publicēts pašvaldības interneta vietnē ww.aluksne.lv un pašvaldības informatīvajā izdevumā "Alūksnes Novada Vēstis".
2. Veikta Alūksnes novada iedzīvotāju aptauja laika posmā no 2021. gada 5. augusta līdz 10. septembrim.
Aptaujas anketa tika publicēta pašvaldības interneta vietnē www.aluksne.lv un pieejama drukātā veidā Valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā Alūksnē, pagastu pārvaldēs un novada bibliotēkās. Aptaujas mērķis bija iegūt iedzīvotāju viedokli un vērtējumu par pašvaldības darbu iepriekšējā plānošanas periodā, apzināt primārās vajadzības un saņemt ieteikumus nākošajam plānošanas periodam.
Aptaujas rezultātu apkopojums 2. pielikumā.
3. Izstrādājot pašreizējās situācijas analīzi un definējot stratēģiskos mērķus, tika organizētas 9 tematiskās darba grupas iedzīvotājiem un attiecīgo jomu speciālistiem. Tematiskās darba grupas tika organizētas laika posmā no 2021. gada 19. maija līdz 17. augustam. Deviņās darba grupās kopā piedalījās 224 dalībnieki. Papildus izmantoti materiāli no 2018. gadā organizētajām tematiskajām darba grupām, iedzīvotāju sanāksmēm un no iedzīvotāju aptauju priekšlikumiem.

Tika organizētas šādas tematiskās darba grupas:

- 19.05.2021. – Uzņēmējdarbības attīstības jautājumu tematiskā darba grupa
- 15.06.2021. – Vides jautājumu attīstības darba grupa
- 20.07.2021. – Sporta, jaunatnes un atbalsta ģimenēm ar bērniem jautājumu darba grupa
- 21.07.2021. – Lauku attīstības jautājumu darba grupa
- 22.07.2021. – Kultūras un kultūrvēsturiskā mantojuma attīstības jautājumu darba grupa
- 27.07.2021. – Infrastruktūras un sabiedrisko pakalpojumu attīstības jautājumu darba grupa
- 28.07.2021. – Sociālās palīdzības un veselības aprūpes jautājumu darba grupa
- 11.08.2021. – Izglītības attīstības jautājumu darba grupa
- 17.08.2021. – Pārvaldības, pašvaldības pakalpojumu, iedzīvotāju iesaistes un speciālistu piesaistes jautājumu darba grupa

Tematisko darba grupu rezultātu kopsavilkums 3. pielikumā.

4. Investīciju projektu un veicamo darbību identificēšanai par pamatu tika izmantotas darba grupās paustās prioritārās projektu idejas un darbības, kā arī pašvaldības ietvaros sagatavotā informācija par prioritārajiem investīciju projektiem un darbībām.

Ar Alūksnes novada 2021. gada 28. oktobra domes lēmumu tika apstiprināta Alūksnes novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam 1.0 redakcija, kas tika nodota publiskajai apspriešanai, nodrošinot attīstības programmas 1.0 redakcijas pieejamību Alūksnes novada administrācijas ēkā, Valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā Alūksnē un

pašvaldības mājaslapā www.aluksne.lv. Laika posmā no 2021. gada 5. novembra līdz 5. decembrim notika attīstības programmas 1.0 redakcijas publiskā apspriešana. Publiskās apspriešanas ietvaros 23. novembrī notika publiskās apspriešanas sapulce tiešsaistē, izmantojot ZOOM tiešsaistes platformu. Publiskās apspriešanas laikā saņemtie 8 komentāri un priekšlikumi ir ņemti vērā attīstības programmas gala redakcijas izstrādē.

Publiskās apspriešanas laikā saņemto priekšlikumu un iebildumu apkopojums 4. pielikumā.

Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 11. pantā noteiktajam, Vidzemes plānošanas reģions sniedz atzinumu par pašvaldības attīstības programmas projekta atbilstību plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un normatīvo aktu prasībām. Par attīstības programmas 1.0 redakciju ir saņemts pozitīvs Vidzemes plānošanas reģiona 2021. gada 22. novembra atzinums Nr. 2.2/667, kas saņemts un reģistrēts pašvaldībā 22.11.2021. ar Nr. 1-35/21/3915, atbalstot izstrādātās attīstības programmas gala apstiprināšanu ar precizējumiem.

6. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBA

Attīstības programmas uzraudzības mērķis ir nodrošināt iespēju izvērtēt teritorijas attīstību, kas palīdz sekot līdzi tam, vai norisinās virzība uz stratēģisko uzstādījumu sasniegšanu. Par Alūksnes novada attīstības programmas 2022.-2027. gadam īstenošanas uzraudzības kārtību un tās ieviešanu atbildīga ir Alūksnes novada pašvaldības administrācijas Plānošanas un attīstības nodaļa un novada domes Tautsaimniecības komiteja. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzības procesā aktīvi iesaistītas Alūksnes novada pašvaldības nodaļas, iestādes un aģentūras. Visas iesaistītās puses katra gada nogalē (vai pēc nepieciešamības) nodrošina informāciju par rīcību izpildi un nepieciešamajiem datiem, kas nepieciešami sekmīgai īstenošanas uzraudzībai. Jābūt skaidram lomu sadalījumam, kā arī visām ieviešanas procesā iesaistītajām pusēm jābūt informētām par ieviešanas un uzraudzības procesu.

6.1. Uzraudzības rādītāji

Teritorijas attīstības rādītāji ir nozīmīgākie ilgtermiņā sasniedzamie mērķi, kas noteikti Alūksnes novada pašvaldības ilgtermiņīgās attīstības stratēģijā:

Rādītājs	Bāzes gads	Bāzes indikators	Vidējā termiņa sasniedzamais rezultāts 2027. gadā	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts 2030. gadā	Avots
Iedzīvotāju skaits	2021.	13 861	ne mazāk par 13 500	>18 806	Centrālā statistikas pārvalde
Iedzīvotāju blīvums uz 1km ²	2020.	8	10	<11,1	Centrālā statistikas pārvalde
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz 1 iedzīvotāju	2019.	452	550	>260	Alūksnes novada pašvaldība
Bezdarba līmenis %	2020.	8,9%	mazāk par 7%	<10,0	Nodarbinātības valsts aģentūra
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits novadā	2019.	1 241	1326	>1 200	Centrālā statistikas pārvalde
Teritorijas attīstības indekss	2019.	-0,530	-0,500	palielinājums	Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Politikas rezultātu rādītāji tiek noteikti Alūksnes novada vidēja termiņa prioritātēm 2022.-2027.gadam: VTP1 Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbība vide, VTP2 Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana, VTP3 Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana, VTP4 Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība.

Politikas rezultātu rādītāji tiek balstīti iedzīvotāju aptaujās, novērtējot respondentu apmierinātību ar dažādu jomu pieejamību un kvalitāti. Aptaujā piedalījās 318 respondenti. Lai 2024. gadā un 2027. gadā veicamo aptauju rezultāti būtu salīdzināmi, vēlams nodrošināt tikpat lielu respondentu aktivitāti (vai vismaz līdzīgu) un novērtēt tās pašas jomas, nepieciešamības gadījumā, ieviešot papildu rādītājus.

Nr. p.k.	Rādītājs	VTP	Bāzes indikators 2021. gadā	Vēlamais rādītājs 2024. gadā	Vēlamais rādītājs 2027. gadā
1.	Gājējiem paredzētā infrastruktūra	VTP3	63%	69%	↑
2.	Autotransportam paredzētā infrastruktūra	VTP3 VTP1	51%	60%	↑
3.	Kultūras, izklaides pasākumi	VTP2	64%	70%	↑
4.	Kultūras iestāžu (bibliotēku, muzeju) pakalpojumi	VTP2	78%	80%	↑
5.	Sporta pasākumi	VTP2	39%	45%	↑
6.	Sporta infrastruktūra	VTP2	25%	37%	↑
7.	Sociālie pakalpojumi un palīdzība	VTP2 VTP3	38%	34%	↑
8.	Veselības aprūpe	VTP2	58%	65%	↑
9.	Pirmsskolas izglītības pakalpojumi	VTP2	37%	40%	↑
10.	Vispārējās izglītības pakalpojumi	VTP2	41%	45%	↑
11.	Mūžizglītība	VTP2	28%	32%	↑
12.	Mājokļi, to apsaimniekošana	VTP3 VTP4	25%	35%	↑
13.	Centralizētā ūdensapgāde un kanalizācija	VTP3 VTP4	49%	54%	↑
14.	Centralizētā siltumapgāde	VTP3 VTP4	29%	34%	↑
15.	Atkritumu apsaimniekošana	VTP4	72%	75%	↑
16.	Uzņēmējdarbības vides attīstība	VTP1	36%	42%	↑
17.	Darbs ar jauniešiem	VTP1 VTP2	36%	40%	↑
18.	Apkārtējās vides sakoptība	VTP3	85%	80%	↑
19.	Tūrisma iespējas, to veicināšana	VTP1	65%	70%	↑

6.2. Uzraudzības pārskats

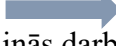
Alūksnes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam īstenošanas uzraudzības sistēmas galarezultāts būs ikgadējs ziņojums par Alūksnes novada attīstības programmas 2022.–2027. gadam īstenošanu, kuru izstrādi veic vienlaicīgi ar Alūksnes novada pašvaldības ikgadējo publisko pārskatu un iekļauj tajā.

Ziņojumā būs jāietver šāda attīstības programmas progresa analīze:

1. Veiktās darbības stratēģisko virzienu, vidēja termiņa prioritāšu un uzdevumu sasniegšanas virzienā;
2. Noteikto darbības rādītāju izpildes progresu un konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojuma.

3. Attīstības progresa un rezultatīvo rādītāju izmaiņu secinājumi un ieteikumi turpmākajai darbībai.

Rādītājs (gada griezumā)	Bāzes gads	Bāzes vērtība	Vidējā termiņa sasniedzamais rezultāts 2027. gadā	Avots
VTP.1. Attīstīta, konkurētspējīga uzņēmējdarbības vide				
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu (statistikas vienību) skaits Alūksnes novadā	2020.	1324	 rezultatīvie rādītāji turpina kāpt vai nekrītas	LURSOFT
Reģistrēto uzņēmumu skaits Alūksnes novadā	2020.	1511	 rezultatīvie rādītāji turpina kāpt vai nekrītas	LURSOFT
Bezdarbnieku skaits	2020.	756		Alūksnes novada pašvaldība
Bezdarba līmenis	2020.	8,9		Alūksnes novada pašvaldība
IIN uz 1 iedzīvotāju, EUR	2020.	452		Alūksnes novada pašvaldība
VTP.2. Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana				
Alternatīvo sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits	2020	103	 pakalpojuma pieejamība visiem	Alūksnes novada pašvaldība
Sociālās palīdzības pabalstu saņēmēju skaits	2020.	857		Alūksnes novada pašvaldība
Klientu lietu skaits, kuriem sniegts sociālā darba pakalpojums	2020.	581	 pakalpojuma pieejamība visiem	Alūksnes novada pašvaldība
12. klašu vidējais vērtējums Valsts pārbaudes darbos	2019./2020.m.g.	56%	 rezultatīvie rādītāji turpina kāpt vai nekrītas	Alūksnes novada izglītības pārvalde
9. klašu vidējais vērtējums Valsts pārbaudes darbos	2018./2019.m.g.	6		Alūksnes novada izglītības pārvalde
ABJSS audzēkņu skaits	2020.	428		Alūksnes novada izglītības pārvalde
Kultūras pasākumu skaits	2019.	836		Alūksnes novada pašvaldība

Kultūras pasākumu apmeklētāju skaits	2019.	89 988		Alūksnes novada pašvaldība
VTP.3. Pieejama, labiekārtota un droša dzīves telpa un gudra dabas resursu apsaimniekošana				
Izglītības iestāžu ēku siltumenerģijas patēriņš, kWh/m ²	2019.	79,90		Alūksnes novada pašvaldība
Kanalizācijas tīkla garums novadā, km	2021	104 102		SIA "Rūpe"
VTP.4. Efektīva publiskā pārvaldība un kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība				
Teritorijas attīstības indekss	2020.	-0,312		VRAA
Iedzīvotāju skaits (gada sākumā)	2021.	13861		CSP
Demogrāfiskā slodze	2021.	622	 palielinās darbības vecuma iedzīvotāju skaits	CSP

Attīstības programmas izstrādes procesā ir veikts Alūksnes novada vidēja termiņa prioritāšu izvērtējums par Alūksnes novada attīstības programmas 2011.-2017. gadam īstenošanu. Uzraudzības pārskats pievienots 5. pielikumā.

6.3. Dokumenta aktualizācijas process

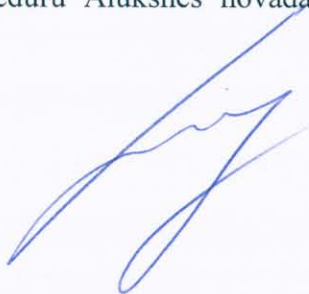
Attīstības programmas darbības termiņš ir 5 gadi. Pamatojoties uz attīstības programmas ikgadējo uzraudzības ziņojumu un kārtējam gadam apstiprināto budžetu, ne retāk kā reizi gadā ir nepieciešams ar domes lēmumu aktualizēt attīstības programmas Rīcības plānu un Investīciju plānu. Īstenojot Rīcības plāna un Investīciju plāna aktualizāciju, pašvaldības uzdevums nepieciešamības gadījumā ir veikt alternatīvu risinājumu analīzi, nodrošinot ekonomiski pamatotu un efektīvu risinājumu īstenošanu izvirzīto uzdevumu izpildē.

Būtisku izmaiņu gadījumā arī lemt par attīstības programmas Stratēģiskās daļas aktualizēšanas nepieciešamību. Attīstības programmas aktualizācijas rezultātā, neatkarīgi no tā, kurā attīstības programmas ieviešanas gadā tā tiek veikta, netiek mainīta attīstības programmas gala termiņš.

PAR STRATĒĢISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMU

Vides pārraudzības valsts birojs 17.09.2020. lēmumā Nr.4-02/55 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanai" pieņem lēmumu nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Alūksnes novada attīstības programmai 2022.-2027. gadam.

Domes priekšsēdētājs

Dz.ADLERS